

Viite

Asia

Ylimääräinen Eurooppa-neuvosto 30.-31.5.2022

Suomi tuomitsee jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaun, joka on rärkeä kansainvälisen oikeuden loukkaus. Venäjän tulee välittömästi pysäyttää sotatoimet. Sotarikoksiin syyllistyneet tulee saattaa vastuuseen. Suomi tukee vankasti Ukrainan itsenäisyyttä, suvereniteettia ja alueellista koskemattomuutta. Venäjään kohdistuvia pakotteita tulee lisätä johdonmukaisesti tilanteen niin vaatiessa. Poliittista, taloudellista ja humanitaarista tukea Ukrainalle tulee jatkaa ja lisätä. EU:n ja kansainvälisten kumppaneiden tuki Ukrainalle lyhyen ja pitkän aikavälin rahoitustarpeissa, ml. jälleenrakennus on tärkeää.

On hyvä, että EU on tiivistänyt puolustusyhteistyötään Venäjän hyökättyä Ukrainaun. EU:n puolustusyhteistyön vahvistaminen tukee myös Natoa. Suomelle on tärkeää, että unioni on keskittynyt oman alueensa ulkopuolisten kriisinhallinta- ja koulutusoperaatioiden lisäksi yhä enemmän jäsenmaiden puolustuksen tukemiseen, sotilaallisten suorituskykyjen ja Euroopan puolustusteollisen ja -teknologisen pohjan kehittämiseen sekä kansalaisten turvallisuuteen.

Suomi pitää tärkeänä, että puolustusinvestoinneista ja suorituskykypanostuksista keskustellaan EU-tasolla, sillä vain näin voidaan varmistaa eurooppalainen lähestymistapa puolustuksen vahvistamiseen. Puolustuksen suorituskykyjen kehittämisessä on huomioitava toimintaympäristön muutokset sekä erityisesti teknologisen kehityksen vaikutukset ja mahdollisuudet.

Suomi korostaa, että fossiilisista polttoaineista luopuminen ja uusiutuvan energian ja muiden päästöttömien energialähteiden osuuden kasvattaminen on tärkeää, koska nämä myös suojaavat hintashokeilta pidemmällä aikavälillä. EU:n ei tulisi ryhtyä toimiin, jotka aiheuttaisivat häiriöitä päästökauppajärjestelmälle tai sähkömarkkinoille. Suomi suhtautuu myönteisesti kaasun sisämarkkinoiden kehittämiseen. EU-tason toimien koskien kaasun toimitusvarmuusvarastoja tulee ottaa huomioon jäsenmaissa tehdyt valmiustoimenpiteet ja mahdollistaa myös kaasulle vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttö varautumistarkoituksiin.

Suomi on huolestunut Venäjän hyökkäyssodan aikaansaaman viljojen hinnannousun vaikutuksista globaaliin ruokaturvallisuuteen. Avunantajien on tärkeää varautua tukemaan tilanteesta pahiten kärsiviä hauraita valtioita.

Toukokuun ylimääräisen Eurooppa-neuvoston (30.-31.5.) aiheita ovat Ukraina, puolustus, energia sekä ruokaturva.

Ukraina

Eurooppa-neuvosto tulee edelleen tuomitsemaan jyrkästi Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan ja vahvistamaan täyden tuen Ukrainalle. Eurooppa-neuvosto painottaa, että kaikki sotarikoksiin ja rikoksiin ihmiskuntaa vastaan syyllistyneet tullaan saattamaan vastuuseen.

Koskien tukea Ukrainalle Eurooppa-neuvosto tulee toteamaan, että Euroopan unioni ja sen jäsenvaltiot tekevät kaikkensa jatkaakseen humanitaarisen, taloudellisen, sotilaallisen, aineellisen, taloudellisen ja poliittisen tuen antamista Ukrainalle. Eurooppa-neuvosto keskustelee rahoitustuesta Ukrainalle niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä, ml. jälleenrakennus, komission 18.5. julkaiseman tiedonannon pohjalta.

Eurooppa-neuvosto tulee ilmaisemaan tyytyväisyytensä neuvoston päätökseen lisätä sotilaallista tukea Ukrainalle Euroopan rauhanrahaston puitteissa. Eurooppa-neuvosto tulee myös korostamaan tarvetta edelleen taistella disinformaation levittämistä vastaan.

Eurooppa-neuvosto tulee tuomitsemaan Venäjän harjoittaman maataloustuotannon tuhoamisen ja laittoman haltuunoton Ukrainassa. Eurooppa-neuvosto kehottaa Venäjää lopettamaan Ukrainan Mustanmeren satamien saarron ja sallimaan elintarvikkeiden viennin. Euroopan unioni tulee tehostamaan ponnistelujaan helpottaakseen Ukrainan maatalousvientiä ja tukeakseen Ukrainan maataloussektoria.

Puolustus

Eurooppa-neuvosto tulee korostamaan tarvetta lujittaa EU:n kumppanuuksia, vahvistaa resilienssiä ja lisätä turvallisuutta ja puolustuskykyä lisäämällä investointeja, keskittyen strategiaan puutteisiin. Perustuen komission ja korkean edustajan yhteistyössä Euroopan puolustusviraston kanssa laatimaan puolustusinvestointien puutteita koskevan analyysiin Eurooppa-neuvosto tulee korostamaan puolustustarvikkeiden strategisia yhteishankintoja, toimenpiteitä tarvittavien lisävalmistusmahdollisuuksien kartoittamiseksi ja Euroopan puolustusteknologian ja teollisuuden kapasiteetin ja resilienssin vahvistamiseksi sekä Euroopan investointipankin roolin vahvistamista Euroopan puolustuksen tukemisessa. Eurooppa-neuvosto tulee palaamaan näihin kysymyksiin.

Energia

Eurooppa-neuvosto tulee tarkastelemaan edistymistä EU:n riippuvuuden poistamisesta Venäjän kaasun, öljyn ja hiilen tuonnista mahdollisimman pian. Huomioiden komission antama RePowerEU-aloite Eurooppa-neuvosto tulee korostamaan lyhyen aikavälin ensisijaisena tavoitteena monipuolistaa edelleen toimituslähteitä ja -reittejä ja turvata energiansaanti kohtuuhintaan. Tässä tulisi hyödyntää EU:n yhteistä energianostoaalustaa. Jäsenmaiden tulisi myös kiihdyttää uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, parantaa energiatehokkuutta ja edistää energiansäästöä sekä investoida infrastruktuuriin ja uusiutuvaan tuotantokapasiteettiin. Jäsenmaiden tulisi myös jatkossa yhdistää komission RePowerEU-aloitteen tavoitteet kansallisiin elpymissuunnitelmiinsa. Eurooppa-neuvosto tulee peräänkuuluttamaan kaasuväylien täyden nopeuttamista ennen ensi talvea sekä vaatimaan kaasun varastointia koskevan sopimuksen pikaista täytäntöönpanoa.

Ruokaturva

Eurooppa-neuvosto tulee vaatimaan tehokasta koordinoitua maailmanlaajuisten elintarviketurvatoimien varmistamiseksi. Eurooppa-neuvosto tukee myös tulevaa G7-aloitetta

elintarviketurvan maailmanlaajuisen allianssin (GAFS) perustamisesta sekä muita EU:n ja monenvälisiä toimia ja aloitteita. Elintarvikehyödykkeiden maailmanlaajuinen kauppa tulisi pitää vapaana perusteettomista kaupan esteistä, solidaarisuutta heikoimmassa asemassa olevia maita kohtaan tulisi vahvistaa ja paikallista kestäväää elintarviketuotantoa tulisi lisätä rakenteellisten riippuvuuksien vähentämiseksi. Eurooppa-neuvosto tulee korostamaan myös yhteistyötä kansainvälisten kumppaneiden kanssa lannoitteiden tehokkaamman käytön ja vaihtoehtojen edistämiseksi.

LIITTEET

Asiasanat	Eurooppa-neuvosto, puolustuspolitiikka, Ukraina, Venäjä, energia, elpymisrahasto
Hoitaa	PLM, TEM, UM, VNK
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PE, SM, SP, STM, TULLI, VM, VTV, YM